

7,5953,5954,5955,
5956,5958

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610- 2103
Konu : Soru Önergeleri

09 Mayıs 2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 11.04.2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-59705 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Balıkesir Milletvekili Ahmet Duran BULUT'a ait 7/5953, 7/5954, Kütahya Milletvekili Alim IŞIK'a ait 7/5955, Manisa Milletvekili Erkan AKÇAY'a ait 7/5956, İzmir Milletvekili Ahmet Kenan TANRIKULU'na ait 7/5958 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1. 7/5953 (2 sayfa)
2. 7/5954 (2 sayfa)
3. 7/5955 (2 sayfa)
4. 7/5956 (1 sayfa)
5. 7/5958 (2 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi :Ahmet Duran BULUT
Balıkesir Milletvekili
Esas No :7/5953

Uluslararası haber ajanslarına göre, Monsanto'nun ürettiği genetiği değiştirilmiş (GDO) MON810 mısır çeşidi Almanya, Macaristan, Yunanistan, Bulgaristan, Avusturya ve Lüksemburg'tan sonra Fransa'da da yasaklanmıştır.

Bilimsel Risk Değerlendirme Komitesi'nin hazırladığı raporda genetiği değiştirilmiş MON 810 mısırın çevreye etkileri konusunda "Ülkemizde genetiği değiştirilmiş bitkilerin yetiştirilmesi kanunen yasak olduğundan çevresel risk değerlendirmeleri; MON810 mısır çeşidinin kullanımı dikkate alınarak hayvan yemi şeklinde tüketimi sonrası sindirim sisteminden başlayıp dışkı ve gübre şeklinde indirekt şekilde maruz kalma, genetiği değiştirilmiş ürününü taşıma, depolama ve işleme esnasında kazayla çevreye yayılma riskleri ile sınırlı tutulmuştur."

Rapordaki bu kısa değerlendirmeden; Komitenin, MON810 çeşidinin çevreye etkilerini yeterince araştırmadığı, gerekçesini de genetiği değiştirilmiş ürünlerin Türkiye'de üretiminin yasak olmasına bağlamıştır. Oysaki bu ürünü yasaklayan Avrupa ülkelerinde de genetiği değiştirilmiş ürün üretimi yoktur. Ama bu ülkeler çevreye verdiği zarar gerekçesi ile MON810 yasaklamışlardır.

SORU 1) Bilimsel Komite'nin raporuna göre çevre de dahil risk taşımayan genetiği değiştirilmiş MON810 mısır çeşidi yem amaçlı olarak ithal edilebileceği anlaşılmaktadır. Kararın oy çokluğu ile alındığı ifade edilmiş ancak, Komite'nin 11 üyesinden kaçının bu karara şerh koyduğu belirtilmemiştir. Komite'de bulunan kaç kişi bu karara şerh koymuştur? Şerh koyanlar varsa hangi sebeple şerh koyulmuştur?

SORU 2) Dökme ürünler için de etiket bilgilerine ilişkin yönetmelik hükmü uygulanacak mıdır?

SORU 3) Yem olarak kullanılacak MON810 mısır çeşidiyle beslenen hayvanlardan elde edilen ürünlerin etiketlerinde de GDO içeren yemle beslendiğini belirten ibare bulunacak mıdır?

SORU 4) İzinsiz olduğu tespit edilen GDO'lu ürünler ne yapılmaktadır? Bakanlık Avrupa'nın yasakladığı MON810 mısır genine izin verecek midir?

SORU 5) Çevreye vereceği zarar sebebiyle bazı ülkelerde yasaklanan MON810 mısır çeşidini Ülkemiz ithal edecek midir?

CEVAP 1-2-3-4-5) Biyogüvenlik Kurulu'nun; 26.01.2011 tarih ve 27827 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan kararları ile, Avrupa Birliği'nin de dâhil olduğu pek çok ülke tarafından risk değerlendirmesi yapılarak tüketilmesinde risk görülmeyen 3 adet soya çeşidi ile 24 Aralık 2011 tarih ve 28152 sayılı Resmi Gazete ve 21 Nisan 2012 tarih ve 28271 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan kararları ile 16 adet mısır çeşidinin, sadece hayvan yemlerinde, yem ya da yem hammaddesi olarak kullanılmasına izin verilmiştir.

Biyogüvenlik Kurulu tarafından bugüne kadar gıda amaçlı onay verilmiş bir gen olmadığından GDO tespit edilen gıdaların yurda girişine izin verilmemektedir. Ayrıca, ülkemizde tüm GDO'lu ürünlerin üretimi yasaktır.

Bakanlığımızca sağlık üzerine oluşabilecek risk çalışmaları yapılmakta ve gerekli tedbirler alınmaktadır. 5977 sayılı Biyogüvenlik Kanunu ve ilgili yönetmelikler kapsamında Biyogüvenlik Kurulu tarafından oluşturulan Bilimsel Komiteler değerlendirmelerini yaparken risk değerlendirmesi yapan uluslararası kuruluşların (EFSA, WHO, FAO, FDA, USDA, EPA, CDC) görüşlerini, bilimsel araştırmaların sonuçlarını, farklı ülkelerde üretim, tüketim durumları ile çevre ve insan sağlığına olası risklerini dikkate almaktadır.

“Biyogüvenlik Kanunu” ve “Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerine Dair Yönetmelik” gereği kurulan Biyogüvenlik Kurulu çalışmaları titizlikle yürütülmekte, insan ve hayvan sağlığı ile çevre konularında azamî hassasiyet gösterilmektedir.

Avrupa Birliği'nin, GDO'ların çevreye kasıtlı salımı hakkında 2001/18/EC sayılı direktifinin “Koruma Şartı” başlıklı 23. maddesi kapsamında bahsedilen ülkeler (Avusturya, Fransa, Yunanistan, Macaristan, Almanya, Bulgaristan ve Lüksemburg) MON810 mısır çeşidinin kendi ülkelerinde üretimini yasaklamışlardır. Ancak, gıda ve yem olarak kullanılması serbesttir.

5977 Sayılı Biyogüvenlik Kanunu gereği, Biyogüvenlik Kurulu tarafından onaylanmış genetiği değiştirilmiş bir ürünün ithal edilmesi durumunda ithalatçı firma tarafından izlenebilirlik kayıtlarının tutulması gerekmekte olup, kayıtlar belirli dönemler halinde Bakanlığımızca kontrol edilmektedir. Söz konusu denetim ve kontroller Bakanlığımız tarafından titizlikle yapılmaktadır.

Olumsuzluk tespit edilen ürünlerle ilgili olarak 5977 sayılı Biyogüvenlik Kanununun “Ceza Hükümleri” başlıklı 15'inci maddesi çerçevesinde Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulmakta; savcılık kararı doğrultusunda hapis cezası ile idari para cezası verilebilmektedir.

13 Ağustos 2010 tarih ve 27671 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerine Dair Yönetmelik”in “Gıdaların Etiketlenmesi” başlıklı 18'inci maddesi 1'inci fıkrası (ç) bendi uyarınca dökme gıdaların etiketleri, tüketicinin görebileceği yerlerde bulundurulması veya gıda maddesi ile birlikte tüketiciye sunulması; aynı yönetmeliğin “Yemlerin Etiketlenmesi” başlıklı 19'uncu maddesi 1'inci fıkrası (c) bendi uyarınca ise Yönetmelik kapsamındaki dökme yemlerin beraberinde etiket bilgilerini içeren belge bulundurulması gerekmektedir.

Diğer taraftan, Yemlerin Piyasaya Arzı ve Kullanımı Hakkında Yönetmeliğin 10'uncu maddesinin 2'inci fıkrasında “Yem maddeleri ve karma yemlerin dökme, açık ambalaj veya kaplarda piyasaya arz edilmesi halinde, beraberinde bu Yönetmelikte istenen tüm zorunlu etiket bilgilerini içeren bir belge bulundurulur.” denilmektedir.